

ผลการประเมินคุณภาพภายใน คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ประจำปีการศึกษา 2553

ผลการประเมินคุณภาพภายในของคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ประจำปีการศึกษา 2553 ตามกระบวนการในระบบประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งดำเนินการประเมินคุณภาพภายในของคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ระหว่างวันที่ 30 มิถุนายน – 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 โดยคณะกรรมการประเมินฯ ได้ประเมินคุณภาพ จากรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ตามรอบปีการศึกษา 2553 (1 มิถุนายน 2553 - 31 พฤษภาคม 2554) และได้รวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์ อาจารย์ จำนวน 7 คน บุคลากร จำนวน 6 คน นิสิต จำนวน 9 คน และศิษย์เก่า จำนวน 2 คน

คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มีการดำเนินงานตามระบบและกลไกการประกันคุณภาพ ครบทั้ง 9 องค์ประกอบ และมีการดำเนินการตามตัวบ่งชี้ที่กำหนดของมหาวิทยาลัย จำนวน 24 ตัวบ่งชี้ โดยผลการประเมินตนเอง มีคะแนนเฉลี่ย 3.87 ได้คุณภาพระดับดี ส่วนผลการประเมินของคณะกรรมการฯ มีคะแนนเฉลี่ย 3.70 ได้คุณภาพระดับดี

สรุปผลการประเมินคุณภาพการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2553

องค์ประกอบ	ประเมินตนเอง	กรรมการประเมิน
องค์ประกอบที่ 1 ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์และแผนดำเนินการ	4.00 (ดี)	3.00 (พอใช้)
องค์ประกอบที่ 2 การผลิตบัณฑิต	3.86 (ดี)	3.61 (ดี)
องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมการพัฒนานิสิต	4.67 (ดีมาก)	4.67 (ดีมาก)
องค์ประกอบที่ 4 การวิจัย	4.00 (ดี)	4.00 (ดี)
องค์ประกอบที่ 5 การบริการทางวิชาการแก่สังคม	2.00 (ต้องปรับปรุง)	2.00 (ต้องปรับปรุง)
องค์ประกอบที่ 6 การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม	4.00 (ดี)	4.00 (ดี)
องค์ประกอบที่ 7 การบริหารและจัดการ	4.00 (ดี)	3.75 (ดี)
องค์ประกอบที่ 8 การเงินและงบประมาณ	4.00 (ดี)	4.00 (ดี)
องค์ประกอบที่ 9 ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ	4.00 (ดี)	4.00 (ดี)
ค่าเฉลี่ย 9 องค์ประกอบ	3.87 (ดี)	3.70 (ดี)

สำหรับการประเมินคุณภาพภายในครั้งนี้ คณะกรรมการฯ ได้มีการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดที่ควรพัฒนา และข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา เพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานมีการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนี้

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

จุดแข็ง

1. คณะฯ มีระบบและกลไกการจัดบริการให้คำปรึกษาทางวิชาการ การบริการด้านข้อมูลข่าวสาร การเสริมสร้างกิจกรรมนิสิตที่สมบูรณ์ และให้ความสำคัญกับระบบให้คำปรึกษาวิชาการระดับปริญญาตรี
2. คณะฯ มีการบูรณาการงานด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมกับการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมนิสิต
3. คณะฯ มีทุนวิจัยสนับสนุน และคณาจารย์มีผลงานวิจัย
4. คณะฯ มีความหลากหลายทางวิชาการ ซึ่งสามารถบูรณาการเป็นโครงการบริการวิชาการแก่ชุมชนหรือสังคมได้

จุดที่ควรพัฒนา

1. หน่วยงานย่อยยังขาดการทำแผนยุทธศาสตร์
2. ขาดการติดตามที่มีประสิทธิภาพ และขาดการประเมินเพื่อนำผลมาปรับปรุง
3. ทุนสนับสนุนนิสิตระดับบัณฑิตศึกษายังมีน้อย หากมีการสร้างแรงจูงใจด้านทุนการศึกษาให้กับนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา จะทำให้จำนวนนิสิตเพิ่มจำนวนขึ้น
4. กรอบในการบริหารงานวิจัยเชื่อมโยงการเรียนการสอนกับบริการวิชาการไม่ชัดเจน ไม่มีระบบและกลไกในการรวบรวม คัดสรร วิเคราะห์ และสังเคราะห์ความรู้จากงานวิจัย
5. ระบบและกลไกการบูรณาการการเรียนการสอนกับงานบริการวิชาการเป็นแบบสรุปจากล่างขึ้นบนยังขาดทิศทางในการขับเคลื่อนจากส่วนกลางไปยังผู้ปฏิบัติและเป็นหน่วยงานบูรณาการงานวิจัย แต่ระบบและกลไกในการขับเคลื่อนยังไม่ชัดเจน
6. ในด้านการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรในคณะฯ ผู้บริหารคณะควรวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น ให้สอดคล้องกับพันธกิจและวิสัยทัศน์ของคณะฯ แล้วนำไปกำหนดเป้าหมายเพื่อการพัฒนาบุคลากร แล้วแจ้งให้บุคลากรในคณะทราบว่า ทิศทางที่ควรพัฒนานตนเองคืออะไร โดยคณะฯ ให้บุคลากรกรอกแบบสำรวจความต้องการในการพัฒนานตนเองว่าจะพัฒนาด้านใด/อย่างไร/เมื่อใด หลังจากนั้น คณะฯ นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากอาจารย์และบุคลากรมาสรุปเป็นข้อมูลเพื่อการบริหารและพัฒนาบุคลากรที่มีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

1. หน่วยงานย่อยควรจัดทำแผนยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ของคณะฯ และมหาวิทยาลัย
2. คณะฯ ควรติดตามผลการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ และนำผลมาวิเคราะห์ ประเมิน และใช้ในการปรับปรุงแผน
3. ควรให้การสนับสนุนทุนการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา และเตรียมความพร้อมของเครื่องมือและห้องปฏิบัติการให้เพียงพอต่อจำนวนนิสิต
4. คณะฯ ควรจัดอบรมให้ความรู้แก่อาจารย์ หรือมีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในด้านที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน ดังนี้
 - 1) การนำผลการวิจัยในชั้นเรียนในด้านวิธีการสอน กระบวนการเรียนการสอน การประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน มาพัฒนากระบวนการเรียนการสอน
 - 2) เทคนิคการบูรณาการงานด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม กับการเรียนการสอนและกิจกรรมนิสิต

องค์ประกอบที่ 1 ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนดำเนินการ	
จุดแข็ง	มีการระดมสมองเพื่อจัดทำและพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ของคณะฯ
จุดที่ควรพัฒนา	1. ถึงแม้ผู้บริหารจะมีการสื่อสารผ่านหัวหน้าสาขาวิชา แต่อาจารย์โดยทั่วไปยังไม่ทราบถึงทิศทางของคณะฯ 2. หน่วยงานย่อยยังขาดการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ของคณะฯ จึงทำให้เกิดสภาพที่อาจารย์ตั้งใจทำงานและทำงานหนัก แต่ไม่มีแรงกระตุ้นในการขับเคลื่อนสาขาให้มีความเป็นเลิศ
ข้อเสนอแนะ	ควรจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานย่อยที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ของคณะฯ
องค์ประกอบที่ 2 การผลิตบัณฑิต	
จุดแข็ง	1. การเปิดหลักสูตรที่เป็นของตนเอง เพิ่มมากขึ้นจากเดิม 4 หลักสูตร 2. มีหลักสูตรใหม่ที่เป็นหลักสูตรนานาชาติระดับปริญญาเอก (ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เป็นสากล) 3. ทุกหลักสูตรมีการดำเนินการปรับปรุงตามกรอบเวลาที่กำหนดในเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรฯ
จุดที่ควรพัฒนา	1. หลักสูตรที่ขอใช้จากคณะอื่นๆ ที่บางแขนงควรลดให้น้อยลง 2. ควรมีการประเมินและนำผลการประเมินคุณภาพของการบริการห้องสมุด อุปกรณ์การศึกษา และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้มาเป็นข้อมูลในการพัฒนาการจัดการบริการที่สนองความต้องการของนิสิตและผู้ให้บริการ 3. จำนวนอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการยังมีน้อย 4. ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ยังไม่เพียงพอกับจำนวนนิสิต (จากการสัมภาษณ์) 5. ควรมีการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาจากงานวิจัย
ข้อเสนอแนะ	1. ในการเปิดหลักสูตรใหม่และปรับปรุงหลักสูตร ควรมีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในสาขาวิชามาวิพากษ์หลักสูตร ก่อนส่งให้คณะกรรมการการศึกษาของคณะและมหาวิทยาลัย 2. จากข้อเสนอแนะของ สปค.01 ในปีที่ผ่านมา พบว่า สัดส่วนการเพิ่มขึ้นของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษายังคงน้อยอยู่ เมื่อเทียบกับจำนวนนิสิตในระดับปริญญาตรี (คือ โท และเอก = 18 คน ตรี 322 คน) ดังนั้นจึงควรเพิ่มนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาให้มากขึ้น 3. ทุกสาขาควรมีรายละเอียดของรายวิชา และควรระบุว่าได้มีการพัฒนาหรือปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน/กลยุทธ์การสอน/การประเมิน ในทุกสาขาวิชา 4. ควรมีระบบและกลไก ผลักดันให้อาจารย์ขอตำแหน่งทางวิชาการ 5. หางบประมาณเพิ่มเติมในการจัดห้องเรียน และ ห้องปฏิบัติการให้เพียงพอ 6. ควรทำวิจัยในชั้นเรียน และนำผลการวิจัยมาพัฒนากระบวนการเรียนการสอน/ วิธีการสอนในรายวิชาที่อาจารย์รับผิดชอบ
องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมการพัฒนานิสิต	
จุดแข็ง	1. มีระบบและกลไกในการจัดกิจกรรมการพัฒนานิสิตครอบคลุมทุกด้าน และมีการนำผลประเมินคุณภาพการให้บริการมาพัฒนาให้ตอบสนองความต้องการของนิสิต 2. มีการให้ความรู้และทักษะการประกันคุณภาพการศึกษาแก่นิสิต และส่งเสริมให้นิสิตสร้างเครือข่ายพัฒนาคุณภาพระหว่างคณะและมหาวิทยาลัยอื่น โดยมีกิจกรรมร่วมกัน 3. มีระบบการให้คำปรึกษาวิชาการระดับปริญญาตรีที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม เช่น มีโครงการนิสิตพบอาจารย์ที่ปรึกษาในหลักสูตรทุกหลักสูตร ซึ่งจัดปีการศึกษาละ 2 ครั้ง
จุดที่ควรพัฒนา	1. ควรมีการผลักดันให้เกิดกิจกรรมเพื่อพัฒนาและประสบการณ์แก่ศิษย์เก่า 2. คณะกรรมการให้คำปรึกษาวิชาการระดับปริญญาตรี ควรดำเนินการให้ครบตามวงจรคุณภาพ (PDCA) เพื่อนำประเด็นปัญหาที่พบมาพัฒนาปรับปรุงแก้ไข

ข้อเสนอแนะ	<ol style="list-style-type: none"> 1. การพัฒนาความรู้/กิจกรรมแก่ศิษย์เก่า ควรจัดในวันที่ศิษย์เก่ามาร่วมงานจำนวนมาก เช่น ในงานคืนสู่เหย้าควรจัดช่วงเวลาให้มีการอบรมให้ความรู้แก่ศิษย์เก่าด้วย 2. นำผลประเมินอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการมาปรับปรุงระบบการให้คำปรึกษาวิชาการ เพื่อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
องค์ประกอบที่ 4 การวิจัย	
จุดแข็ง	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณาจารย์มีผลงานวิจัยตีพิมพ์เผยแพร่ทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ 2. คณะมีงบประมาณสนับสนุน โดยมีนโยบายสนับสนุนคิดเป็นร้อยละ 6 ของงบรายได้คณะฯ
จุดที่ควรพัฒนา	<ol style="list-style-type: none"> 1. แม้ว่าคณะมีการกำหนดนโยบายการส่งเสริมงานวิจัย ปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์กร เพื่อขับเคลื่อนงานวิจัย แต่ขาดระบบและกลไกในการบริหารงานวิจัยยังไม่ชัดเจน ระบบในการพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมงานวิจัยยังไม่มี การสกัด วิเคราะห์ สังเคราะห์จากข้อมูลกิจกรรมพัฒนา (ตัวบ่งชี้ 2.4) การขาดการประเมินทบทวนกิจกรรมต่างๆ จะทำให้คณะฯ ไม่มั่นใจว่าจะสร้างงานวิจัยในระดับสากล ตามวิสัยทัศน์ ที่กำหนดไว้ได้ 2. กรอบในการบริหารงานวิจัยเชื่อมโยงการเรียนการสอน การบริการวิชาการยังไม่ชัดเจน 3. ยังไม่มีการติดตามและประเมินระบบและกลไกในการขับเคลื่อนงานวิจัย 4. คณะควรมีการ ประเมินประสิทธิผลงานวิจัยตามกลุ่มสาขาวิจัยในคณะ (ทั้งนี้เพราะคณะมีความหลากหลายสาขา) เพื่อนำข้อมูลมาพัฒนางานวิจัยได้ตรงประเด็นเพิ่มขึ้น และควรมีประเมินประสิทธิผลการให้ทุนสนับสนุนแต่ละกลุ่ม 5. ระบบและกลไกในการรวบรวม คัดสรร วิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้จากงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ยังไม่ชัดเจน
ข้อเสนอแนะ	<p>ระบบจัดเก็บข้อมูลเพื่อรายงานผลการดำเนินงานด้านการตีพิมพ์เผยแพร่ และจำนวนทุนวิจัยถ้าคณะวิชานำผลการดำเนินการไปวิเคราะห์ จัดหมวดหมู่ จะเป็นข้อมูลที่คณะใช้ในการขับเคลื่อน และควรมีข้อมูลเพื่อการเทียบเคียงด้วยจะทำให้คณะเห็นพัฒนาการของตนเอง เห็นการเชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์ของคณะที่กำหนดว่า “บูรณาการวิชาการ และสร้างสรรค์วิจัยในระดับสากล” ชัดเจนมากขึ้น</p>
องค์ประกอบที่ 5 การบริการทางวิชาการแก่สังคม	
จุดแข็ง	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะมีความหลากหลายทางวิชาการ ซึ่งสามารถบูรณาการเป็นโครงการบริการวิชาการแก่ชุมชนได้ดี
จุดที่ควรพัฒนา	<ol style="list-style-type: none"> 1. แม้ว่าคณะจะมีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง และเป็นหน่วยงานบูรณาการกับงานการวิจัย แต่ระบบและกลไกในการขับเคลื่อนยังไม่ชัดเจน 2. แม้ว่าคณะมีกิจกรรมและโครงการให้บริการวิชาการทั้งแบบให้บริการแก่ชุมชน และกิจกรรมบริการที่มาจากศักยภาพอาจารย์ แต่ภาพรวมในการบริหารงานบริการวิชาการและทิศทางยังไม่ได้กำหนดการเชื่อมโยงความเข้มแข็งกับชุมชนและองค์กรภายนอกยังไม่ได้กำหนดแนวทางในการดำเนินงาน และสร้างเครือข่ายกับชุมชน 3. ระบบและกลไกการบูรณาการการเรียนการสอนกับงานวิชาการเป็นแบบสรุปจากล่างขึ้นบน ยังขาดทิศทางในการขับเคลื่อนจากส่วนกลางไปยังผู้ปฏิบัติ
ข้อเสนอแนะ	<p>คณะฯ ควรกำหนดความหมายของชุมชน เช่น พิจารณาโดยพื้นที่โดยรอบคณะฯ หรือพิจารณาจากความร่วมมือกลุ่มสาขาวิชา แล้วดำเนินการสำรวจความต้องการ จัดทำแผนกิจกรรม และควรมีแผนระยะสั้น ระยะยาว</p> <p>นอกจากนี้คณะฯ ควรมีกลยุทธ์ในการบริหารจัดการระบบและกลไกการให้บริการวิชาการแก่สังคม การกำหนดกลยุทธ์อย่างชัดเจนจะทำให้คณะฯ สามารถกำหนดทิศทางในการบูรณาการงานวิชาการกับภารกิจอื่นชัดเจนมากขึ้น และยังเป็นเป้าหมายให้คณาจารย์ในการปฏิบัติชัดเจนขึ้น</p>

องค์ประกอบที่ 6 การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม	
จุดแข็ง	โดยธรรมชาติของคณะวิชาที่ประกอบด้วยศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ทำให้สามารถบูรณาการงานด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมกับการจัดการเรียนการสอน
จุดที่ควรพัฒนา	เมื่อมีการประเมินผลความสำเร็จของการบูรณาการงานด้านทำนุบำรุงศิลปะวัฒนธรรมกับการจัดการเรียนการสอน แล้วควรนำผลประเมินมาพัฒนาปรับปรุง
ข้อเสนอแนะ	ควรนำผลการประเมินไปปรับปรุงการบูรณาการงานด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมกับการจัดการเรียนการสอน
องค์ประกอบที่ 7 การบริหารและการจัดการ	
จุดแข็ง	-
จุดที่ควรพัฒนา	1. ไม่พบการจัดการความรู้ในด้านการเรียนการสอนและการวิจัย 2. ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารระบบการตัดสินใจยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร
ข้อเสนอแนะ	1. ควรควบคุมดูแลให้มีการรายงานผลการปฏิบัติการ เพื่อใช้ในการประเมิน 2. ควรมีการจัดการองค์ความรู้ด้านการเรียนการสอนและการวิจัย
องค์ประกอบที่ 8 การเงินและงบประมาณ	
จุดแข็ง	1. คณะฯ มีศักยภาพในการหารายได้เพิ่มจากการเรียนการสอน
จุดที่ควรพัฒนา	-
ข้อเสนอแนะ	จากการที่คณะฯ ได้วิเคราะห์แนวทางการหารายได้เพิ่มเติม และเริ่มรับจำนวนนิสิตเพิ่มขึ้น ควรมีการวิเคราะห์การเงินและวางแผนการใช้เงินรายได้ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และวิสัยทัศน์ เพื่อพัฒนาคณะฯ อย่างเป็นรูปธรรม
องค์ประกอบที่ 9 ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ	
จุดแข็ง	-
จุดที่ควรพัฒนา	คณะมีการนำผลการประกันคุณภาพการศึกษามาปรับปรุง แต่ยังไม่ส่งผลให้มีการพัฒนา ผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ของแผนกลยุทธ์ทุกตัวบ่งชี้
ข้อเสนอแนะ	1. ควรมีการนำผลการประกันคุณภาพการศึกษาภายในมาปรับปรุงการทำงาน เพื่อการพัฒนาผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ของแผนกลยุทธ์ทุกตัวบ่งชี้ 2. ควรมีการจัดทำระบบฐานข้อมูลหรือระบบสารสนเทศให้มีความสมบูรณ์ และให้ครบทั้ง 9 องค์ประกอบ